

A hangok találkozása a képekkel

BÁGER GUSZTÁV: A TÜKÖR ÉLE

Tiszatáj Könyvek
Szeged, 2005
116 oldal, 2200 Ft

Ez a 91 lapos könyv negyvennégy verset tartalmaz, három ciklusban. Minden vers egy kispohár friss narancslé. Báger Gusztáv ez üde versek költője.

Akik személyesen nem ismerik őt, a versek nyomán nem jönnének rá arra, hogy költőjük a közgazdaság doktora, az Állami Számvevőszék Fejlesztési és Módszertani Intézet igazgatója, továbbá egyetemi tanár. És még el sem érte a fékező hatvanat amikor az ember ritkítani kezdené tevékenységeit.

Aki e sorokat olvassa, kétlelkű emberre hajaz és mégsem így van: a szürrealizmus határterületéről a realizmus felé törekvő versek egy olyan „sármos” ember termékei, aki képes, arra, hogy (főleg) jóindulattal nézze a világot és látásmódjával örömet közvetítsen. Ez köti össze tehát a „bankost” a „költővel” noha a versek soha sem a kamatos kamatról szólnak.

A *Tükör éle* ciklus bevezető verse a *Versem elé* így hangzik:

*Legyetek újra csontfehér és rózsaszín
rozsdába öltözött áprilisi tulipánfa*

*Mikor az idő ágas dorongja int
őszöm vitorláját feszítve szálljatok*

*Legyetek a tónél pontos tulipánok
s gombok pitykés rendjét kik másként akarták:
mellényeket nyitogató barkák*

A sorhosszak rendezetlenségének dacára ez a vers ritmikailag is példás. És nemcsak bevezető, hanem útrabocsajtó is, és szép rímpárral zárt.

Báger, ebben a kötetben – az előzőekkel ellentétben – sok kedves rímet használ, sok szép szót is és összesen egy ide nem való igét. Írt egy nagyon jó józsefatilás verset, mely azonban azért nem tökéletes, mert Attila vagy szabadverset írt (keveset) vagy mesterien bánt a verslábakkal.

A bágeri dallam – mely átjárja verseit – versdúdolásra és ugyanakkor költemény-nézésre hív. Vagyis a hangok találkoznak a képekkel. Így jó ez, így hiszünk mi, a *Tükör élen* táncolva vidámabbak.

Felmerül a kérdés hová tartozik ez a sajátos bágeri költészet? Hiszen jellegében egyszerre szürreális, de ugyanakkor realista is. A magyar szürrealizmus legjobb jelenlegi képviselője, Czilczer Olga, tévedhetetlenül szürrealista verseket ír. *Tányéron a harmadik hold*, mondja, a megszórt szobor szerelmét érezzük át egy másik versében. Szürrealista volt, főleg párizsi kirándulása alatt és után József Attila, aki a *Medáliákban* azt írta „lehet, hogy hab vagy cukrozott tejen”, Báger viszont így közvetít: „Hírtornyok szerint / sütik a konyhák / éneklő lombok / kopasztott szobrát.” Vagyis a bágeri strófa, különössége ellenére elképzelhető. Avagy: „Geometriából nem működtem. Ötven után belém hasít: Gyilkosom volt a vonalzó.” E sorok olyan beleérzést közvetítenek, mely együttérzést kelt az olvasóban. Realista lenne ez a költészet? Metaforákat, metonímiát, hasonlatokat, allegóriát használ – vagyis a vers fegyvertárát.

De éppen az, hogy „egy az egyben” nem olvasható, csak átérezhető, és az, hogy a képi világa nem képtelen, mint Dalí csorgó órája, a *határterület* költőjévé avatja Bágert. Ezt a területet csak kivételes költő lakhatja be.

Kabdebé Tamás

LAO-CE IDÉZET (1985)